

Consell Comarcal
del Baix Ebre

Pla Comarcal de Ciutadania i Immigració
del Baix Ebre. Memòria Tècnica 2019

PLA COMARCAL DE CIUTADANIA I IMMIGRACIÓ
DEL BAIX EBRE
MEMÒRIA TÈCNICA 2019

PRESENTACIÓ DEL PLA

BREU HISTORIA DEL PLA DE CIUTADANIA I IMMIGRACIÓ DEL BAIX EBRE

El Pla comarcal de Ciutadania i Immigració del Baix Ebre va començar a caminar l'any 2001, quan es va iniciar l'estudi diagnòstic de la comarca, aquest estudi es va publicar l'any 2002.

El Pla es va començar a desplegar l'any 2003 i les propostes principals giraven al voltant de la coordinació entre els diferents serveis que estaven actuant, a fer formació als professionals que feien front a una nova realitat que els superava en molts casos i també a cobrir sovint les necessitats bàsiques de la població nouvinguda que arribava a la comarca a la recerca de feina i que sovint vivia en condicions molt precàries.

En els anys aquesta realitat va anar canviant i la població immigrada va començar a assentar al territori, milloren les condicions de vida de la població nouvinguda i comencen els reagrupaments familiars. En aquests anys es comencen a desenvolupar els projectes adreçats a millorar les competències de la població nouvinguda, a través de tallers de llengua i cultura, adreçats a persones nouvingudes en general i també a col·lectius específics com eren dones, i joves van passar pels tallers que oferia el Consell Comarcal més de 400 persones.

És a partir de l'any 2011, que la realitat social tornava a canviar, i la situació econòmica que travessa el país, força les primeres retallades, la supressió del Fons estatal, i específicament els programes d'immigració.

Això va fer que a poc a poc tots els projectes que s'estaven portant a terme anessin desapareixent, i el personal i els recursos que es destinaven al Pla van anar minvant.

L'ACTUALITAT DEL PLA

El Pla en l'actualitat segueix contant amb una tècnica d'immigració que està integrada dins de l'equip de serveis socials bàsics.

REPTES DE FUTUR DEL PLA

LA LLEI D'ACOLLIDA

El principal repte que afronta el Pla per aquests pròxims anys és adaptar-se a la llei d'acollida aprovada pel Parlament i veure com es pot articular per donar cobertura des del Consell Comarcal a tots els municipis, ja que hi ha molta dispersió de municipis i també de diferents perfils d'immigració.

S'ha de buscar sobretot la implicació de determinats agents municipals, com són serveis de padró i atenció ciutadana, ja que en el passat l'acollida s'articulava a través dels agents d'acollida que feien permanències al municipi, aquesta figura es supleix amb la implicació a cada ajuntament de la persona de padró que és qui te la informació sobre les persones acabades d'arribar a la comarca i que poden ser susceptibles de beneficiar-se dels programes d'acollida.

A la vegada també s'haurà de superar el com es realitzen els tallers de coneixement de l'entorn i amb quina freqüència i lloc, per tal d'aproximar els serveis als municipis. L'altre repte serà aconseguir que la població nouvinguda percebi aquesta formació no com una imposició legal per aconseguir un document sinó com una necessitat i un bé per la seva integració futura al país.

LA INTEGRACIÓ DE LES SEGONES GENERACIONS

L'experiència d'altres països ens posa de manifest que els reptes de futur després de tota onada migratòria és la integració de les següents generacions nascudes ja a Catalunya i que han de percebre la societat d'acollida dels seus pares com a pròpia, millorant les seves expectatives laborals, educatives i promovent l'accés a tots els serveis públics en les mateixes condicions.

Especialment els joves són els que hauran d'enfrontar-se a la doble i de vegades triple identitat i poden percebre rebuig de la població "autòctona" o de sentir-se desvinculats de la societat que els envolta.

L'atur i la falta d'oportunitats laborals en els joves en general i en particular dels joves immigrants pot ser en el futur un repte important a la nostra comarca.

Poder desenvolupar projectes adreçats al foment de la interrelació entre els joves, i de foment de l'accés en igualtat d'oportunitats als recursos hauria de ser una altra línia de treball prioritària.

PRESÈNCIA DE JOVES MIGRATS SOLS

Tot i que aquesta realitat fa temps que està present al país, a la comarca no s'havia establert com a fenomen fins a finals del 2017.

Aquesta nova realitat ha impulsat nous projectes i noves sinergies entre altres departaments i entitats de la comarca.

TREBALLAR ELS ESTEREOTIPS, ELS RUMORS...

Si alguna cosa ha anat canviant al llarg d'aquests anys és la percepció de la població autòctona pel que fa al fenomen migratori. Al principi la població ho percebia en preocupació més per la precarietat en què vivien les persones nouvingudes i pels relats i històries de vida que portaven a la seva esquena, provocaven sovint sentiments de tristesa i solidaritat per tota aquella nova població que arribava.

En les següents onades migratòries quan per volum i magnitud la població es va veure sobrepassada pel canvi físic que les seves ciutats estaven vivint, comencen a aparèixer els primers símptomes de desconfiança i rebuig cap a una població que tenia molts símptomes de pobresa i precarietat, problemes d'habitatge, d'inseguretat ciutadana...

I és a partir de la crisi econòmica que el nostre sistema de protecció tant de serveis socials com de prestacions ha fet que població nouvinguda i autòctona visquin de les mateixes ajudes, fet que ha provocat percebre la immigració com una competència directa dels escassos recursos, sorgint les primeres veus que veuen la immigració com un fenomen que ha de marxar perquè ja no se'ls necessita i perquè aquí ja no aporten res, un símptoma és la representació política que determinats partits polítics xenòfobs han aconseguit en alguns ajuntaments de la comarca del Baix Ebre, aquest fet ens ha de posar en alerta i animar-nos a seguir treballant en aquesta línia.

Fer campanyes de sensibilització/formació a la població que trenquin en els estereotips i les barreres culturals que sovint inventen o sobre dimensionem.

Aquest tipus de rebuig no és igual en tots els col·lectius i és especialment greu a la comarca la percepció que es té de la població islàmica, especialment sobre el col·lectiu marroquí i pakistanès.

MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA

S'ha detectat un augment de població de risc a la comarca fins ara imperceptible.

També serà aquest un nou repte dels propers anys, formar els professionals implicats i també sensibilitzar les famílies sobre els riscos de la pràctica, i evitar qualsevol risc.

OBJECTIUS DEL PLA

Objectiu general

Contribuir a la plena integració de les persones immigrades i els seus familiars a la vida social de la comarca, potenciant la convivència, la cohesió social, la lluita contra l'exclusió social, la igualtat d'oportunitats, i l'accés als recursos col·lectius i serveis públics existents a la comarca.

Objectius específics

- Promoure accions formatives adreçades a les persones immigrades i les seves famílies per millorar les seves capacitats i integració al territori.
- Promoure totes les accions adreçades a l'acollida de les persones nouvingudes a la comarca oferint-los tota la informació necessària per millorar-ne les possibilitats d'integració i facilitant-ne l'accés als recursos.
- Promoure la formació dels i les professionals dels serveis públics de la comarca en funció de les necessitats expressades i/o detectades en tot el que estigui relacionat en el fet migratori..
- Donar suport a qualsevol iniciativa dels ajuntaments, entitats públiques i associacions que fomentin valors de respecte, tolerància i respecte la diferència.
- Fomentar la mediació com la millor forma de resoldre els conflictes i millorar la comunicació, especialment en aquells conflictes interculturals que sorgeixin.
- Facilitar suport als ajuntaments en la gestió dels informes d'estrangeria i realitzar-los quan així es demani.
- Sensibilitzar a la ciutadania en general sobre el fet migratori.
- Mantenir els canals de comunicació amb les entitats d'immigrants i facilitar el nostre suport.
- Mantenir actualitzada la informació sobre el fet migratori de la comarca donant a conèixer dades de la població empadronada.

EQUIP PROFESSIONAL DEL PLA

- **Tècnica d'immigració: treballadora social (37,5h)**

Funcions:

- Planificar, gestionar, coordinar i executar les actuacions del Pla de Ciutadania i Immigració del Baix Ebre.

OFICINA ITINERANT D'ATENCIÓ AL NOUINGUT

Funcions generals del servei

L'oficina itinerant d'atenció al nouvingut ofereix a la població d'altres nacionalitats informació, orientació i assessorament en tots aquells aspectes relacionats amb la seva vida: àmbit laboral, social, personal, familiar, i altres...

Les principals demandes/funcions de l'oficina són:

- Gestió del servei de primera acollida
- Informes d'arrelament
- Informes d'integració
- Renovació d'autoritzacions de treball i residència
- Retorn voluntari
- Reagrupament familiar
- Règim comunitari
- Catalans retornats
- Nacionalitat

Destinatari del servei

Aquest servei està destinat a totes les persones que viuen a la comarca del Baix Ebre, a excepció de Tortosa que té altres recursos.

Ubicació del servei

L'oficina atén tant al Consell Comarcal com als diferents municipis, ja que està pensada com un servei de proximitat al ciutadà i per aquest motiu des dels seus inicis sempre ha estat un servei itinerant.

El tècnic fa permanències setmanals a l'Aldea i Roquetes, a la resta de municipis es desplaça a demanda i segons necessitat detectada.

En el cas de Roquetes i l'Aldea, les persones demanen visita a través dels serveis d'atenció ciutadana del mateix municipi que porten l'agenda. A la resta de municipis es fa principalment a través de derivacions dels treballadors socials de primària.

Nombre d'actuacions

Temàtica de la consulta	Nombre de consultes*
Acollida	186
Arrelament	126
Naturalitzacions	5
Reagrupament familiar	88
Retorns	2
Altres temes	28
TOTAL	435

*S'ha de tenir en compte que una mateixa persona ha pogut fer consultes sobre temàtiques diferents.

Nombre d'informes realitzats

Municipi	Informes d'estrangeria tramitats
L'Aldea	14
El Perelló	2
L'Ampolla	12
Paüls	2
Roquetes	17
Camarles	2
Xerta	4
TOTAL	53

Per població

Municipi	Nombre de persones ateses
Alfara de Carles	2
Deltebre	109
Perelló	2
Roquetes	40
Tivenys	2
L'Aldea	23
Camarles	3
Paüls	1
L'ametlla de Mar	70
L'Ampolla	8
Xerta	5
TOTAL	264

Total de persones ateses durant el 2019 : 264

SERVEI DE PRIMERA ACOLLIDA DEL BAIX EBRE

Actuacions de difusió i millora del servei:

La informació del servei dins del web del Consell Comarcal (<http://www.baixebre.cat/arees-dactuacio/serveis-a-les-persones/serveis-socials/politiques-dintegracio/servei-de-primera-acol>)

Repartiment d'uns estands ens tríptics en totes les llengües a tots els ajuntaments, CAP's i altres serveis municipals de la comarca.

Reunions de coordinació amb tècnics dels padrons municipals de:

- Deltebre
- Roquetes
- Camarles
- L'Ametlla de Mar
- L'Aldea

Nombre de sol·licituds als serveis de primera acollida: 147

ACCIONS FORMATIVES

Mòdul A. Cursos de català

El servei de Primera Acollida ofereix formació per adquirir les competències bàsiques en llengua catalana. Durant el 2019 s'han realitzat cursos de català inicial 1 i 2 en diferents municipis de la comarca. Aquests cursos es realitzen en col·laboració amb la Secretaria d'Igualtat, Migracions i Ciutadania i el Consorci per la Normalització Lingüística.

Lletres per tothom

Es tracta d'un programa d'alfabetització per a persones que no disposen de les eines de lectoescriptura mínimes. Té una durada de 90 hores lectives, a les que que l'entitat que realitza el programa, ha d'afegir com a mínim 30 hores d'activitat realitzades amb voluntariat, complementàries de les hores lectives. En total cada edició de Lletres per tothom té una durada de 120 hores.

L'any 2019 s'han realitzat dos cursos de Lletres per Tothom: 1 a Roquetes i 1 a Deltebre.

Mòdul C. Coneixement de la societat catalana i el seu marc jurídic.

Aquests tallers es fan dins del marc del DECRET 150/2014, de 18 de novembre, dels serveis d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya. Des del Consell Comarcal del Baix Ebre es realitza la formació en Coneixement de la societat catalana i el seu marc jurídic.

L'objectiu general del Servei de Primera Acollida, tal i com recull el decret, es promoure l'autonomia i la igualtat d'oportunitats dels immigrants i dels retornats a Catalunya, i també remoure els obstacles que ho impedeixen a causa, del desconeixement de la societat i de l'ordenament jurídic, amb l'objectiu de fer efectiu el principi d'igualtat i assolir més cohesió social.

El contingut bàsic d'aquest mòdul formatiu és el que preveu l'article 11 de la Llei 10/2010, del 7 de maig i la durada mínima és de 15 hores.

Aquest any es tenia com objectiu la realització de 3 tallers de coneixement de l'entorn i finalment s'han realitzat 6: 3 a Deltebre, 2 a l'Ametlla de Mar i 1 a L'Aldea.

Els tallers han tingut molt bona acceptació i les persones que han iniciat els tallers han estat regulars en l'assistència.

PREVENCIÓ MUTILACIÓ GENITAL FEMENINA

Des del Pla es convoca la taula de prevenció de la mutilació genital femenina del Baix Ebre, aquest any s'han realitzat tres reunions de la taula per fer seguiment de casos.

PROMOCIÓ DE LA SENSIBILITZACIÓ DE LA POBLACIÓ

Xerrades i tallers

Cada any es treu un catàleg de formació adreçat a les associacions de dones, gent gran i centres d'educació primària i secundària de la comarca.

Des del Pla de Ciutadania i Immigració s'ofereixen les següents xerrades de forma permanent:

Taller Antirumors:

A través d'un taller dinàmic es treballen els principals rumors que existeixen al voltant de la immigració i crear una consciència col·lectiva sobre la importància que tots som potencials agents antirumors, i que tots podem ser responsables de la difusió de falsos mites i estereotips.

Durada: 1,30h

Taller Intercultural:

Taller que pretén reflexionar sobre les causes de la immigració, els principals col·lectius present a la comarca, també es treballa el respecte i la tolerància a la diferència.

Durada: 1.30h

Exposició antirumors:

Es va elaborar una exposició itinerant sobre els falsos mites al voltant dels serveis socials, entre ells dos sobre la immigració. Aquesta exposició es presta a totes entitats de la comarca que ho sol·licitin, juntament en la possibilitat d'oferir un taller antirumors que l'acompanyi.

Altres xerrades a mida...

Des del Pla sempre s'està obert a qualsevol petició de xerrada i de col·laborar per tal de fer difusió de tot el relacionat en el fet migratori, altres xerrades oferides:

- Xerrades sobre legislació en estrangeria
- Xerrades sobre dones migrades i violència de gènere
- La realitat migratòria a la comarca
-

PROPOSTES ACTUACIONS CONCRETES 2020

- ***Continuar amb les actuacions de l'oficina itinerant d'atenció al nouvingut. Calendari: tot l'any 2020.***
- ***Realització de cinc tallers grupals de coneixement de l'entorn. Calendari previst: tot l'any 2020.***
- ***Seguir oferint formació del mòdul A: cursos de català i d'alfabetització (Lletres per Tothom).***
- ***Seguir oferint els tallers antirumors i interculturalitat a través del catàleg de serveis del Consell Comarcal del Baix Ebre adreçat a associacions de la comarca i a ensenyament.***
- ***Consolidar el circuit del servei d'acollida i millorar el contacte amb els padrons municipals i la coordinació amb tots els agents implicats, Consell Comarcal, CPNL i OTG.***
- ***Millorar el nombre de certificats i sol·licituds al programa del servei de primera acollida.***
- ***Seguir impulsant la taula de mutilació genital femenina del Baix Ebre i col·laborar en totes les actuacions que es fassin a la comarca en aquest àmbit.***

Consell Comarcal
del Baix Ebre

Pla Comarcal de Ciutadania i Immigració
del Baix Ebre. Memòria Tècnica 2019

- ***Impulsar el pla comunitari per la millora de la convivència i la cohesió social a la comarca del Baix Ebre.***
- ***Participar en el Pacte Nacional per la Interculturalitat.***
- ***Continuar oferint el Servei de Traducció per a persones nouvingudes.***